

DIZINFIKSION NAZORAT MUHIMLIGI

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi
JUMANAZAROVA BASHORAT UMIRZOQ QIZI

Annotatsiya: Ushbu maqola jamoat yerlarida , ishxona , tashkilotlarda , hatto uy sharoitida doimiy dizinfeksion nazorat muhimligi. Bu borada qanday ishlar olib borilishi , dezinfeksiyada nimalarga ahamiyat berish zarurligi to'g'risida .

Аннотация: В данной статье говорится о важности постоянного дезинфекционного контроля в общественных местах, на рабочих местах, в организациях и даже дома. О том, что следует делать в связи с этим, чему следует уделить внимание при дезинфекции.

Abstract: This article discusses the importance of constant disinfection control in public places, workplaces, organizations, and even at home. What work should be done in this regard, what should be paid attention to in disinfection

Dezinfeksiya (dez... va infeksiya), yuqumsizlantirish — yuqumli kasalliklarni qo'zg'atuvchi (bakteriyalar, viruslar va boshqalar)ni yo'q qilish. Keng ma'nodagi Dezinfeksiyaga odam bilan uchun zararli hasharotlarni yo'q qilish — dezinseksiya va zararli kemiruvchilarni yo'q qilish — deratizatsiya ham kiradi. Profilaktik, kundalik, yakunlovchi dezinfeksiya bo'ladi. Profilaktik dezinfeksiya. yuqumli kasalliklarning oldini olish maqsadida uy anjomlari, idish-tovoklarni, jamoat to'planadigan joylar (bozor, do'kon, bolalar muassasasi, hammom, oshxona, transport va boshqalar)ni, tashlandilarni muntazam ravishda yuqumsizlantirishdir. Suvni yuqumsizlantirish, sutni pasterizatsiya qilish ham profilaktik dezinfeksiyaga kiradi. Bemor yotgan uyda uzluksiz kundalik dezinfeksiya o'tkaziladi. Yakunlovchi (oxirgi) dezinfeksiya bemor kasalxonaga yotqizilganidan, sog'ayib ketganidan yoki vafot etganidan keyin amalga oshiriladi. D.da mexanik, fizik va kimyoviy vositalar qo'llanadi. Bino va undagi buyumlarni ho'l latta bilan tozalash, kiyim-kechak va ko'rpa-yostiqni qoqish, chang so'rgich bilan tozalash, binoni oklash, bo'yash va boshqa mexanik vositalarga kiradi. Kiyim-kechak va binolar shu yo'l bilan 50— 75% mikroblardan xalos bo'ladi.

Veterinariyadagi dezinfeksiya. epizootologik, veterinariyasanitariya ahamiyatiga ega bo'lgan profilaktik, kundalik va yakunlovchi D.larga bo'linadi. Profilaktik dezinfeksiya kelib chiqishining oldini olish, kundalik dezinfeksiya kasal hayvonlar mavjudligida, yakunlovchi dezinfeksiya. infeksiya manbaini to'liq yuqumsizlantirish maqsadida olib boriladi. Profilaktik dezinfeksiya chorvachilik

fermalarida va boshqa qishloq xo'jaligi hayvonlari to'planadigan joylarda, chorvachilik mahsulotlarini qayta ishlovchi korxonalarda o'tkaziladi. Chorvachilik xo'jaliklarida dezinfeksiya oldindan rejalashtirilgan muddatlarda, bahorda mollarni yaylovga chiqarishdan oldin, binolarni esa kuzda mollarni bog'lovga qo'yishdan avval, go'sht kombinatlarida mollarni so'yishdan oldin va keyin o'tkaziladi. Sutni pasterizatsiya qilish, terini, suvni yuqumsizlantirish ham profilaktik dezinfeksiyaga kiradi. Mexanik dezinfeksiya (molxona va hududlarni tozalash, oqlash, bo'yash va hokazo), fizik dezinfeksiya (alanga, ultrabinafsha nurlar, rentgen nurlari, gamma nurlar, tashlandiqlarni yoqib yuborish, suvda qaynatish, maxsus dezinfeksiya kamerasi va apparatlarida termik ta'sir o'tkazish), kimyoviy dezinfeksiya (kislota, ishqor, xlorli ohak, xloramin, fenol, krezol, lizol, naftalazol, formalin va boshqalar) ham profilaktik choralarga taalluklidir. Kundalik dezinfeksiya. veterinariya muassasalarida, fermalarda, izolyatorlarda va boshqa mollar turadigan joylarda kasallik chiqqan vaqtda, uning tarqalishini cheklash, oldini olish maqsadida yuqorida ko'rsatilgan usul va vositalar yordamida o'tkaziladi. Yakunlovchi dezinfeksiya chorvachilik fermalarida va veterinariya muassasalarida, izolyatorlarda sporadik epizootiya tugatilib, kasal mollar olib chiqib ketilgach, o'tkaziladi.

Qishloq xo'jaligida urug'lik, ekish materiallari, tuproq, issiqxonalar, don, meva va sabzavot saqlanadigan omborlar, daraxtlarning shikastlangan joylari va boshqa dezinfeksiya qilinib, kasallik tarqatuvchilardan tozalanadi. Bu ish mexanik (o'simlik qoldiklarini kuydirish, tuproqni bug'lash) va kimyoviy (zamburug' va bakteriyalarni o'ldiradigan moddalar qo'llash) usullari bilan amalga oshiriladi. Urug'lik va ekish materiallari granozon, merkuran, geksaqlorbenzol, formalin va boshqa preparatlar bilan, binolar oltingugurt dudlab, ohak suvi bilan oqlab yoki ohakning xlorli suspenziyasi, formalin bilan purkab dezinfeksiya qilinadi. Issiqxona va parnik tuproqlari karba-tion, formalin, xlorpikrin bug'i yoki gazi bilan dudlash yoki zaharli moddalarni qo'llash bilan kimyoviy dezinfeksiya qilinadi. Tuproqni dezinfeksiya qilishda zaharli preparatlar bevosita tuproqqa solinadi.

Keng ma'nodagi dezenfeksiyaga odam bilan hayvonlar uchun zararli hasharotlarni yo'q qilish — dezinseksiya va zararli kemiruvchilarni yo'q qilish — deratizatsiya ham kiradi. Profilaktik, kundalik, yakunlovchi dezenfeksiya bo'ladi. Profilaktik dezenfeksiyayuqumli kasalliklarning oldini olish maqsadida uy anjomlari, idish-tovoklarni, jamoat to'planadigan joylar (bozor, do'kon, bolalar muassasasi, hammom, oshxona, transport va boshqalar)ni, tashlandilarni muntazam ravishda yuqumsizlantirishdir. Suvni yuqumsizlantirish, sutni pasterizatsiya qilish ham profilaktik dezenfeksiyaga kiradi. Bemor yotgan uyda uzluksiz kundalik dezenfeksiyao'tkaziladi. Yakunlovchi (oxirgi) dezenfeksiyabemor kasalxonaga

yotqizilganidan, sog‘ayib ketganidan yoki vafot etganidan keyin amalga oshiriladi. dezenfeksiyada mexanik, fizik va kimyoviy vositalar qo‘llanadi. Bino va undagi buyumlarni ho‘l latta bilan tozalash, kiyim-kechak va ko‘rpa-yostiqni qoqish, chang so‘rgich bilan tozalash, binoni oklash, bo‘yash va boshqa mexanik vositalarga kiradi. Kiyim-kechak va binolar shu yo‘l bilan 50— 75% mikroblardan xalos bo‘ladi.

Quritish, quyosh nuri, ultrabinafsha nurlar (simob-kvars lampalari), tashlandilarni yoqib yuborish, idish va boshqa buyumlarni qatronlash, suvga sovun va ishkr solib qaynatish, qay-noq suv, dezinfeksiya kameralarida va maxsus apparat (avtoklav)da suv bug‘i va issiq havodan foydalanish fizik vositalar hisoblanadi. Kimyoviy vositalarga kislotalar, ishqorlar, xlorli ohak, xloramin, fenol, krezollar (lizol, naftalizol), formalin, sulema va boshqa moddalar kiradi. Bir qator yuqumli kasalliklarda dezenfeksiya uy sharoitida o‘tkaziladi. Yuqumli ichak kasalliklari (ich terlama, dizenteriya)da bemor yotgan uy har kuni ho‘l latta bilan tozalanadi, u foydalangan idish-tovoq 1% li soda erit-masida, ich kiyimlari 2% li sovun-sodali yoki biror yuvuvchi vosita eritmasida 15 min. qaynatiladi. Parazitar yuqumli kasalliklar (tepkili terlama, qaytalovchi terlama)da bemor va unga yaqin yurgan kishilarni dezenfeksiya qilishda yuqumsizlantiruvchi vositalar qo‘llanib, bemorning kiyim-kechagi va ko‘rpa-yostig‘i dezenfeksiya kamerasiga yuboriladi. Gripp kasalligida bemorning idishtovog‘i qaynoq suv bilan 2—3-marta yuviladi (yaxshisi, birorta yuvuvchi vosita eritmasida qaynatiladi), ro‘molchasi, sochig‘i yuvuvchi vosita eritmasiga bo‘ktirilgach, qaynatiladi. Bemor yotgan xonani teztez shamollatib, polixloramining 0,2% li eritmasiga ho‘llangan latta bilan kuniga 2—3-marta artib turiladi. Kasallik turiga qarab dezenfeksiya choratadbirlari o‘ziga xos tartib asosida o‘tkaziladi. Dezenfeksiya ishini epidemiyaga qarshi tadbirlar rejasi asosida dezinfeksiya sanitariyaepidemiologiya st-yalari, kasalxonalar, poliklinikalar, vrachlik uchastkalari O‘zbekiston Sog‘liqni saqlash vazirligining qarorlarida ko‘rsatilgan muddatlarda amalga oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. <https://zira.uz/uz/2020/06/11/qanday-qilib-togri-dezinfektsiya-qilinadi/>
1. Rizaev J. A., Ruzimurotova Y. S., Khaydarova G. A. THE IMPACT OF SOCIAL AND HEALTH FACTORS AT WORK AND AT HOME ON NURSES'HEALTH //Вестник магистратуры. – 2022. – №. 2-1 (125). – С. 10-12.